

Głos Maszynisty

NIECH NAS ŁĄCZY HONOR I WIĘŻ ZAWODOWA

ISSN 1896-2181

www.zzm.org.pl

Nr 11/159

LISTOPAD 2017

Święto Kolejarza, 25 listopada

Szanowni Państwo!

Z radością i dumą obchodzimy – jak co roku – Dzień Kolejarza. Z radością – ponieważ widać na każdym kroku, jak zmienia się infrastruktura kolejowa w całym kraju; z dumą – ponieważ wszyscy kolejarze z zaangażowaniem i odpowiedzialnością pełnią służbę na kolejowych szlakach.

To dzięki Państwa codziennej trosce i zaangażowaniu pasażerowie odzyskują zaufanie do kolei i coraz częściej wybierają ten środek transportu. Zapewniają im Państwo bezpieczny i dogodny dojazd do pracy, domu czy na wypoczynek. Wiele starań dokładają także załogi kolejowe, by niezawodnie prowadzić składy towarowe do miejsc docelowych.

Z okazji Kolejarskiego Święta składam wszystkim kolejarzom i pracownikom polskich kolei wyrazy szacunku oraz życzenia satysfakcji z wykonywania powierzonych obowiązków. Życzę Państwu realizacji wszystkich planów zawodowych i osobistych. Niech Wasza Patronka, Święta Katarzyna Aleksandryjska, czuwa nad Wami i Waszymi Rodzinami.

Andrzej Adamczyk
Minister Infrastruktury i Budownictwa

Drodzy Kolejarze! Przyjaciele!

Z okazji naszego najważniejszego święta chciałbym złożyć Wam najlepsze życzenia i podziękować za trud codziennej służby, rzetelną pracę i zaangażowanie. Wszystkim Kolejarzom z Grupy PKP oraz pracownikom innych firm i organizacji z branży kolejowej życzę wielu sukcesów, satysfakcji z wykonywanej pracy, optymizmu i wytrwałości.

Święto Kolejarza to wyjątkowy dzień. Czas przepełniony uroczystą atmosferą, w którym wszyscy Kolejarze czują, że są jedną wielką rodziną. Szczególnie chciałbym pogratulować tym, którzy za swoją dotychczasową pracę otrzymują odznaczenia państwowe i resortowe. Dziękuję również wszystkim Emerytom i Rencistom i innym byłym pracownikom za wkład w rozwój polskiego kolejnictwa.

Nasze Święto to także doskonała okazja do podsumowań i przemyśleń na temat przyszłości polskiej kolei. Przed nami szereg wyzwań i ciężkiej pracy nad podnoszeniem konkurencyjności tej gałęzi transportu. Już teraz jednak możemy być dumni z pierwszych efektów tej pracy. Kolej staje się coraz nowocześniejsza, pasażerowie podróżują coraz szybciej i wygodniej, a przebiegające przez Polskę szlaki kolejowe odgrywają istotną rolę na mapie Europy. To właśnie dzięki Waszej pracy kolej odzyskuje ważną pozycję w systemie gospodarczym kraju. Jeszcze raz bardzo Wam za to dziękuję.

Krzysztof Mamiński
Prezes Zarządu PKP S.A.

Szanowni Państwo,

Święto Kolejarza odwołuje się do bogatych tradycji i etosu pracy na kolei. Wszystkim pracującym na kolei składam wyrazy uznania za sumienną służbę i profesjonalizm.

Dziękuję za Państwa poświęcenie i zaangażowanie, któremu dajecie wyraz każdego dnia.

Dziękuję również Państwa Rodzinom za wyrozumiałość i wsparcie, którego udzielacie swoim bliskim – Kolejarzom.

Wszystkim Kolejarzom życzę powodzenia w realizacji planów zawodowych i osobistych, zadowolenia z wykonywanej pracy, rozwoju Państwa firm, a przede wszystkim szacunku ze strony pasażerów i klientów kolei za Państwa pracę.

Ignacy Góra
Prezes Urzędu Transportu Kolejowego

Moi Drodzy Kolejarze!

Tegoroczne Święto Patronalne jest zwieńczeniem roku Maryjnych Jubileuszy i duchowej spuścizny Św. Brata Alberta. Wniosły one nieprzemijające wartości, stanowiące fundament życia w wymiarze społecznym i osobistym.

Wypraszamy za wstawiennictwem naszych Patronów: św. Katarzyny Aleksandryjskiej, św. Rafała Kalinowskiego i bł. ks. Franciszka Rogaczewskiego Boże błogosławieństwo dla wszystkich pracowników kolei i ich rodzin.

Modlimy się na Jasnej Górze i w ośrodkach duszpasterskich o pomyślny rozwój i modernizację polskiej kolei, godne życie służących jej ofiarom kolejarzy, a także emerytów i rencistów.

Z darem modlitwy i kapłańskim błogosławieństwem

Eugeniusz Zarębiński
Krajowy Duszpasterz Kolejarzy

Szanowni Państwo,
Drogie Koleżanki i Drodzy Koledzy, Kolejarze!

Z okazji zbliżającego się Święta Kolejarza chciałbym w imieniu Zarządu PKP CARGO S.A. serdecznie podziękować Wam za codzienną, rzetelną pracę w budowaniu silnej pozycji Grupy PKP CARGO na polskim i międzynarodowym rynku transportowym.

Przed nami stoją kolejne wyzwania i szanse dalszego dynamicznego rozwoju. Wierzę, że nasze wspólne wysiłki w podejmowaniu nowych przedsięwzięć, połączone z profesjonalizmem, wiedzą i wieloletnim doświadczeniem pracowników Grupy PKP CARGO przyniosą efekty godne przewoźnika narodowego, którego działalność jest istotnym elementem polskiej gospodarki.

W realizacji nakreślonych celów i zamierzeń życzę Wam wytrwałości, wiele satysfakcji z wykonywanego zawodu i dalszych sukcesów. Życzę wszystkim Kolejarzom i Ich Rodzinom, a także rencistom i emerytom kolejowym, dobrego zdrowia, spełnienia życiowych planów i wszelkiej pomyślności.

Krzysztof Mamiński
p.o. Prezesa Zarządu PKP CARGO S.A.

Szanowni Państwo,
Drodzy Kolejarze,

z okazji Święta Kolejarza wszystkim pełniącym służbę na kolei, ich rodzinom, emerytom branży kolejowej, a także sympatykom kolejnictwa, składam serdeczne życzenia zadowolenia z pracy oraz pomyślności w życiu zawodowym i osobistym. Niech patronka, niezłomna święta Katarzyna Aleksandryjska sprzyja komfortowej i bezpiecznej pracy, a sama praca na kolei niech będzie dla Państwa nieustającym źródłem satysfakcji, sukcesów, a przede wszystkim powodem do dumy.

Jacek Zawadzki
Prezes Zarządu
CS Natura Tour Sp. z o.o.

Szanowne Koleżanki i Koledzy

Z okazji Święta Kolejarza składam całej Rodzinie Kolejarskiej najserdeczniejsze życzenia, wyrazy uznania i satysfakcji z pracy zawodowej.

Wykonujecie trudną i niebezpieczną pracę. Bieriecie odpowiedzialność za życie i zdrowie pasażerów, a także za powierzone Wam mienie. Praca kolejarzy ma wpływ na rozwój wielu sektorów gospodarki narodowej, a nade wszystko na komfort życia codziennego wielu milionów polskich rodzin. Odgrywacie ogromną rolę w życiu naszego społeczeństwa, które odplaca Wam należnym szacunkiem.

Dziękuję za ogromną aktywność kolejowych związków zawodowych wniesioną w funkcjonowanie Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych.

Jestem przekonany, że dzięki Waszej kreatywności i zaangażowaniu w pracy związkowej wspólnie sprostamy kolejnym wyzwaniom.

Wszystkim obecnym i byłym pracownikom kolei oraz Ich rodzinom życzę zdrowia, wytrwałości, sukcesów zawodowych, uśmiechu na co dzień i wszelkiej pomyślności w życiu osobistym. Wyróżnionym z okazji Święta Kolejarza szczerze gratuluję. Oby Wasza praca była zawsze bezpieczna, abyście cali i zdrowi wracali do domu.

Z wyrazami szacunku

Jan Guz
Przewodniczący OPZZ

Z okazji Święta Kolejarza czynnym pracownikom składamy życzenia satysfakcji i wytrwałości w kolejarskiej służbie dla narodu i społeczeństwa. Niech nasza odpowiedzialna praca będzie powodem do codziennej dumy, zawsze bezpieczna i doceniana przez przełożonych oraz powszechnie szanowana. Seniorom kolejnictwa, emerytom i rencistom życzymy dobrego zdrowia po wieloletniej wytężonej pracy dla polskiego kolejnictwa.

Niech nasza patronka Święta Katarzyna Aleksandryjska otoczy nas swoją opieką i chroni przed zagrożeniami.

Całej kolejarskiej rodzinie oraz wszystkim sympatykom transportu szynowego przekazujemy najserdeczniejsze życzenia pomyślności i szczęścia wśród najbliższych.

Rada Krajowa ZZM

Igranie z ogniem

Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa zamierza odroczyć obowiązek szkolenia maszynistów przy użyciu symulatorów pojazdów kolejowych – z 1 stycznia 2018 na 1 stycznia 2019 roku. Trzyletnie „vacatio legis” okazało się czasem niewystarczającym na wdrożenie przepisów!

MIB tłumaczy karkołomny ruch brakiem skutecznego wyboru przez spółki kolejowe producenta symulatorów, który spełniłby wymóg ich wykonania. Jak czytamy w uzasadnieniu zaproponowanej zmiany: „przesunięcie terminu ma umożliwić przygotowanie, organizację i dokonanie optymalnego zakupu symulatorów, których cena kształtuje się na poziomie kilku milionów złotych za sztukę”. Na dostosowanie się do przepisów rozporządzenia ministra infrastruktury i budownictwa ws. ośrodków szkolenia i egzaminowania maszynistów oraz kandydatów na maszynistów były całe trzy lata. Jak widać, to za mało, przynajmniej o rok...

Przepisy zostały opublikowane w Dzienniku Ustaw dokładnie 23 października 2014 roku. Z dziennikarskiego obowiązku przypomnijmy jeszcze, że funkcję ministra pełniła wówczas Maria Wasiak, a regulacje brutalnie wymusiło tzw. „życie”. Zapis dotyczący wprowadzenia obowiązku szkoleń maszynistów na symulatorach („nie później niż do 1 stycznia 2018 r.”) był wynikiem prac Zespołu ds. Bezpieczeństwa w Transporcie Kolejowym po katastrofie kolejowej w Szczekocinach 3 marca 2012 roku. Wskutek zderzenia pociągów zginęło w niej 16 osób, w tym nasi nieodżałowani koledzy – maszyniści obu pojazdów i pomocnik maszynisty. Intencją, która przyświecała fundamentalnej zmianie w szkoleniach było doskonalenie maszynistowskich umiejętności w warunkach bezpiecznych symulacji m.in. podczas sytuacji nietypowych, co jest standardem nie tylko wśród maszynistów europejskich, ale również w innych gałęziach transportu w Polsce. A wszystko po to, aby zrewidować prawidłowość reakcji, utrwalić dobre nawyki i wyeliminować

złe. Wreszcie, by nie dochodziło do takich tragedii jak w Szczekocinach.

To bardzo smutne jak poważne zaniebdania dotyczą poprawy bezpieczeństwa ruchu kolejowego. Z perspektywy bezpośrednio zainteresowanych szkokuje to

i niepokoi także w kontekście ostatnich zdarzeń kolejowych, czy procesów sądowych. Szeregowi kolejarze robią za kozły ofiarne, a maszynistów traktuje się jak pospolitych przestępców. W niczym to nie zmienia faktu, że MIB rozpoczęło już

Symulator pojazdu kolejowego może być wykorzystany do prowadzenia szkolenia, jeżeli:

- 1) Jest wyposażony w pulpit maszynisty pojazdu kolejowego oraz we wszystkie urządzenia sterujące, urządzenia bezpiecznej kontroli jazdy pociągu, podzespoły oraz inne elementy wchodzące w skład standardowego wyposażenia takiego pulpitu;
- 2) Umożliwia wizualizację tras stanowiących odzwierciedlenie istniejących albo projektowanych linii kolejowych albo ich odcinków, z widokiem co najmniej przez szybę czołową;
- 3) Posiada system odtwarzania dźwięków związanych z ruchem pojazdu kolejowego i emitowanych przez urządzenia zainstalowane w kabinie maszynisty;
- 4) Jest wyposażony w urządzenia łączności pociągowej umożliwiające kontakt pomiędzy maszynistą a pracownikiem nadzorującym wykonywane przez niego czynności;
- 5) w zakresie swojej funkcjonalności umożliwia odtwarzanie zarówno typowych, jak i niestandardowych scenariuszy eksploatacyjnych, technicznych i pogodowych, w szczególności takich jak awaria pojazdu kolejowego, trudne warunki atmosferyczne, nieprawidłowe działanie podzespołów, wystąpienie zdarzenia kolejowego lub usterki urządzeń sterowania ruchem kolejowym.

Źródło: Rozporządzenie ministra infrastruktury i budownictwa ws. ośrodków szkolenia i egzaminowania maszynistów oraz kandydatów na maszynistów, Dz. U. z 2014 r., poz. 1566

procedurę legislacyjną i sprawa niebezpiecznie nam się odwleka.

Po części to efekt braku dostatecznej liczby symulatorów do szkolenia wszystkich maszynistów (z przewoźników takie urządzenie posiadają jedynie PKP Intercity, Przewozy Regionalne i Koleje Mazowieckie). Choć na tę dolegliwość była akurat stosunkowo prosta recepta – doraźne, częściowe rozwiązanie. – Przejściowo można ograniczyć czas szkolenia z 3 godzin do na przykład 45 minut. Byłoby to de facto wdrożeniem systemu, choć w ograniczonym zakresie, oraz motywacją do usunięcia zaległości w przygotowaniach do zapewnienia odpowiedniego potencjału szkoleniowego – proponuje prezydent ZZM Leszek Miętek.

Problemu nie da się jednak w żadnym razie sprowadzić wyłącznie do braku odpowiedniej liczby symulatorów. – Bołączką jest także – a może przede wszystkim – wzajemna niekompatybilność tych urządzeń pod względem funkcjonalności i oprogramowania. W przyszłości ograniczy to, a nawet uniemożliwi, korzystanie ze wspólnych zasobów (np. tras), jednakowego standardu szkolenia, czy też docelowo budowy systemów szkolenia na symulatorach wspólnie z dyżurnymi ruchu – podkreśla szef ZZM.

Trzeba również pamiętać, że w polskiej odmianie kapitalizmu niektórzy menedżerowie nie mają wielkich skrupułów w budowaniu przewag konkurencyjnych na obszarach związanych z bezpieczeństwem. W pogoni za szybkim zyskiem „oszczędności” typu ograniczanie kosztów szkoleń mogą stanowić silną pokusę. Potrzebą chwili staje się również precyzyjne zdefiniowanie parametrów jakie winien spełniać symulator oraz programu samego szkolenia. Takich regulacji w chwili obecnej niestety nie ma.

Rafał Zarzecki

Fot. Autor i Archiwum PKP Intercity

Wocenie Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego nie spełniają wymogów rozporządzenia urządzenia odwzorujące elementy kabiny danego typu pojazdu trakcyjnego tylko w podstawowym stopniu (w tym poprzez ich wyświetlanie na ekranie monitora lub ekranie ciekłokrystalicznym), umożliwiające trening proceduralnych aspektów pracy maszynisty według przyrządów, potocznie zwanymi „urządzeniami walizkowymi”, w tym komputery osobiste z odpowiednim oprogramowaniem.

Podkreślić należy, że symulator pojazdu kolejowego ma odtwarzać rzeczywiste warunki pracy maszynisty. Konieczne jest, aby pulpit pojazdu kolejowego był odzwierciedlony fizycznie w rzeczywistej skali. Jednocześnie widok przez szybę czołową nie powinien być przeskalowany, a zbliżony do rzeczywistego. Wskazane jest, aby symulator pojazdu kolejowego odzwierciedlał nie tylko pulpit maszynisty, ale takżeabinę maszynisty. Dobrą praktyką jest wyposażenie symulatora w urządzenia umożliwiające odtworzenie ruchu kabiny w trakcie jazdy.

Źródło: Stanowisko Prezesa UTK dotyczące wymagań dla symulatora pojazdu kolejowego, 17.05.2017

Rusza czwarty pakiet PDO w Przewozach Regionalnych

Doszło do porozumienia w sprawie kolejnej tury Programu Dobrowolnych Odejść w spółce Przewozy Regionalne. W ramach zadośćuczynienia za rozwiązanie umowy zakwalifikowani do programu pracownicy otrzymają świadczenia – odprawy pieniężne i odszkodowania.

Podpisanie 25 października przez zarząd spółki i związki zawodowe aneksu do Porozumienia z 24 września 2015 r. ws. zakończenia sporu zbiorowego dotyczącego Programu Dobrowolnych Odejść pracowników PR pozwala na uruchomienie kolejnej transzy jeszcze w bieżącym roku. Program oparty jest na oświadczeniu woli pracownika o deklaracji rozwiązania umowy o pracę na mocy porozumienia stron na określonych zasadach i wyrażeniu na to zgody przez pracodawcę. Będzie stosowany do 30 listopada 2018 roku.

PDO dotyczy wszystkich pracowników spółki zatrudnionych na umowę o pracę. Do wniosków składanych w terminie 1.12.2017-3.04.2018 r. nie mają zastosowania obowiązujące w poprzednich turach wyłączenia dotyczące m.in.:

- rozwiązania umowy o pracę w trybie art. 53 Kp.,
- pracowników posiadających prawo do emerytury lub renty na podstawie obowiązujących przepisów prawa,
- osób przebywających na urloпах związanych z rodzicielstwem,
- pracowników zatrudnionych na stanowiskach: realizujących przewozy oraz eksploatacji i utrzymania taboru.

W ramach zadośćuczynienia za rozwiązanie umowy o pracę zakwalifikowanym do programu pracownikom przysługują świadczenia finansowe. W przypadku wniosków złożonych między 1.12.2017 a 3.04.2018 wysokość odprawy pieniężnej uzależniona będzie od

indywidualnego stażu pracownika, a odszkodowanie – stanowić będzie 11-krotność miesięcznego przeciętnego wynagrodzenia osobowego ogółem w spółce (11 x 4131,88 zł). Pracodawca zobowiązał się także porozmawiać z pracownikami, którzy zawarli porozumienie o rozwiązaniu umowy o pracę w związku z przejściem na emeryturę na temat zmiany tego porozumienia.

Niezależnie od świadczeń wynikających z programu, korzystającemu zeń pracownikowi przysługują wszystkie świadczenia wynikające z przepisów powszechnie obowiązujących i wewnętrzzakładowych źródeł prawa, w tym w szczególności odprawa emerytalna lub nagroda jubileuszowa na zasadach określonych w ZUZP – także w razie ustania stosunku pracy w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy lub emeryturę (w tym emeryturę pomostową). Ponadto nabywający zgodnie z ZUZP prawo do wypłaty odprawy emerytalnej w okresie krótszym niż 12 miesięcy od dnia rozwiązania stosunku pracy mają zagwarantowane prawo do dodatkowego odszkodowania.

Warunkiem uczestniczenia w programie jest złożenie przez pracownika wniosku o rozwiązanie umowy o pracę na mocy porozumienia stron z przyczyn nie dotyczących pracownika. Wnioski mogą być składane od 1 grudnia 2017 r. do 3 kwietnia 2018 r. Wyjątek dotyczy pracowników, którzy od dnia zawarcia aneksu nabydą prawo do emerytury pomostowej oraz w stosunku do

których wystąpią przyczyny uprawniające pracodawcę do rozwiązania umowy o pracę z przyczyn nie dotyczących pracownika. W tych konkretnych przypadkach – od chwili zawarcia aneksu do 29 listopada 2018 r.

(raz)

Fot. G. Moc

PS. Tuż przed oddaniem numeru GM do druku, na spotkaniu zarządu PR ze związkami zawodowymi w ramach dialogu społecznego udało się wynegocjować dla pracowników premię na Święto Kolejarza w kwocie 200 zł powyżej przysługującej na mocy ZUZP.

DRUKARNIA KOLEJOWA KRAKÓW

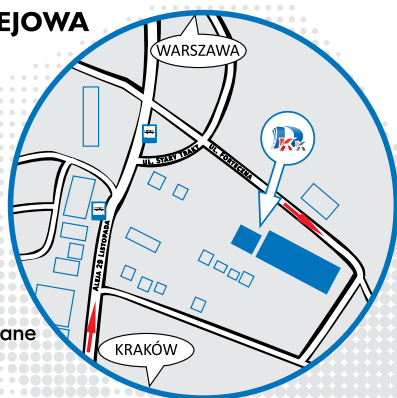
32-086 Węgrzce, ul. Forteczna 20 A
Centrala, Sekretariat
e-mail: biuro@drukkol.pl
tel./fax : 12 298-04-00

Oferuje usługi w zakresie:

- ☉ składu i grafiki komputerowej
- ☉ druku offsetowego
- ☉ oprawy inroligatorskiej

Wykonujemy wszelkie druki numerowane z odpowiednimi zabezpieczeniami

TRADYCJA
KONKURENCYJNE CENY
PROFESJONALIZM

www.drukkol.pl

Jest układ zbiorowy w ŁKA!

W kolejnej spółce samorządowej udało się doprowadzić do zawarcia zakładowego układu zbiorowego pracy, zawierającego korzystniejsze regulacje dla pracowników niż kodeks pracy. W siedzibie Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej dokument został uroczystie podpisany 9 listopada. Układ wejdzie w życie po zarejestrowaniu go przez Okręgowego Inspektora Pracy w Łodzi.

ZUZP w ŁKA podpisali przedstawiciele zarządu przewoźnika, z prezesem Januszem Malinowskim na czele, a także związków zawodowych uczestniczących w jego tworzeniu. Z ramienia ZZM byli to: prezydent Związku Zawodowego Maszynistów Kolejowych w Polsce Leszek Miętek oraz przewodniczący ZZMK w Łodzi Piotr Rybikowski, a ponadto reprezentanci OM NSZZ "Solidarność" Przewozów Regionalnych sp. z o.o. Oddziału Łódzkiego oraz Związku Zawodowego Pracowników Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej.

Zakładowy układ zbiorowy pracy reguluje prawa pracowników oraz zobowiązania pracodawcy. Dotyczy kwestii związanych z wynagradzaniem pracowników, czasem pracy oraz systemem oceny okresowej i szkoleń.

OGŁOSZENIE PŁATNE OGŁOSZENIE PŁATNE OGŁOSZENIE PŁATNE OGŁOSZENIE PŁATNE OGŁOSZENIE PŁATNE OGŁOSZENIE PŁATNE OGŁOSZENIE PŁATNE OGŁOSZENIE PŁATNE OGŁOSZENIE PŁATNE

PKP CARGO S.A.

infolinia 801 022 042 | 32 722 14 14

pkpcargo.com

Wokół „pomostówek”

OPZZ przedstawił Radzie Dialogu Społecznego własny projekt nowelizacji ustawy o emeryturach pomostowych oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy. W tym pierwszym najważniejszą zmianą jest likwidacja zasady wygaszania prawa do „pomostówek”.

Przygotowane przez OPZZ propozycje regulacji zostały przekazane Radzie Dialogu Społecznego na posiedzeniu plenarnym 30 października. Odbyło się ono pod przewodnictwem prezydenta Andrzeja Dudy i premier Beaty Szydło, m.in. z udziałem przewodniczącego Branży Transport OPZZ Leszka Miętka.

OPZZ domaga się, by wykonujący zadania w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogli ubiegać się o wcześniejsze zakończenie aktywności zawodowej bez względu na datę rozpoczęcia pracy. W ustawie z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach po-

mostowych znalazł się zapis, że prawo do takiego świadczenia mają wyłącznie

osoby, które rozpoczęły prace przed 1 stycznia 1999 r.

Doskonalenie kadr

ZZM przykłada dużą wagę do doskonalenia i wiedzy. W szkoleniach zorganizowanych dla członków zarządów i komisji rewizyjnych udział wzięło ogółem ponad 100 osób.

Szkolenia odbyły się dniami 24-27 października w ośrodku CS Natura Tour przy ul. Minerskiej w Warszawie. Prowadzili je eksperci z OPZZ: Paweł Galec i Agnieszka

Wojtasik-Pochota. Wyposażyli członków zarządów naszych organizacji w niezbędną wiedzę z zakresu funkcjonowania związków zawodowych, uprawnień organizacji,

zmian w przepisach, a członków komisji rewizyjnych – z zakresu księgowości, prowadzenia rozliczeń, wydatkowania środków itp.

PERSONALIA

GIP. Wiesław Łyszczek został powołany przez marszałka sejmiku RP Marka Kuchcińskiego na stanowisko głównego inspektora pracy.

Przez ostatnie lata związany z inspektoratem pracy w Rzeszowie – ostatnio pełnił tam obowiązki okręgowego inspektora. Absolwent Wydziału Prawa i Administracji w Wyższej Szkole Administracji i Zarządzania w Przemysłu, na kierunku administracja publiczna.

PKP CARGO. Prezes Maciej Libiszewski oraz członek zarządu spółki ds. finansowych Arkadiusz Olewnik złożyli 26 października

dymisję z zajmowanych stanowisk.

Rada nadzorcza spółki delegowała członka rady Krzysztofa Mamińskiego do czasowego, tj. do dnia 26 stycznia 2018 r. wykonywania czynności prezesa zarządu PKP Cargo oraz powierzyła mu pełnienie obowiązków prezesa.

Na stanowisko członka zarządu ds. operacyjnych został powołany Witold Bawor, od wielu lat związany z Grupą PKP Cargo. Był m.in.

członkiem zarządu ds. eksploatacyjnych PKP Cargo. Od 2015 roku pełnił funkcję członka zarządu, a obecnie prezesa PKP Cargotabor Sp. z o.o.

Absolwent Politechniki Częstochowskiej na kierunku elektrotechnika.

W imię bezpieczeństwa

Głównym gościem posiedzenia Komisji Obrony Praw Pracowniczych z udziałem Rady Głównej ZZM byli 7 listopada Tadeusz Ryś – przewodniczący oraz Andrzej Młynarczyk – wiceprzewodniczący Państwowej Komisji Badania Wypadków Kolejowych. Dyskusja dotyczyła bezpieczeństwa na kolei.

Przewodniczący Ryś przedstawił w skrócie tematy, którymi zajmuje się PKBWK. Przedstawiciele ZZM przywoływali konkretne przykłady nieprawidłowości na sieci, z którymi w codziennej pracy spotykają się maszyniści. Konkluzją była propozycja prezydenta ZZM Leszka Miętka dotycząca stworzenia zestawienia realizacji zaleceń w stosunku do raportów z wydarzeń dla UTK, MIB i PKBWK.

Dyskutowano również o regulacjach prawnych i zaleceniach powypadkowych dla maszynistów, którzy brali udział w zdarzeniu ze skutkiem śmiertelnym oraz potrzebą wprowadzenia w życie ustawy

o czasie pracy maszynistów. Spotkanie strony oceniły jako owocne. Jednocześnie

padły deklaracje co do potrzeby i chęci organizowania podobnych roboczych spotkań w przyszłości, z większą niż do tej pory częstotliwością.

(PS)

Bombardier Transportation Polska Sp. z o.o. w Łodzi jako główny dostawca aparatury elektrycznej do naprawy głównej lokomotyw ET41

Producent wyposażenia elektrycznego do pojazdów trakcyjnych, firma Bombardier Transportation Polska Sp. z o.o., Oddział w Łodzi (dawny Zakład Aparatury Trakcyjnej FTIAT „ELTA” – Zakład Z3) od 1960 roku dostarcza na potrzeby polskiego taboru wyroby charakteryzujące się wysoką niezawodnością i trwałością, takie jak:

- Styczniki elektropneumatyczne, styczniki elektromagnetyczne;
- Rezystory rozruchu i hamowania;
- Fabrycznie nowe szafy aparatuowe do lokomotyw elektrycznych.

Zakład aktywnie uczestniczy w projektach modernizacji taboru kolejowego, dostarczając aparaturę elektryczną dedykowaną do lokomotyw elektrycznych, poddawanych naprawom głównym (P5) oraz naprawom rewizyjnym z modernizacją (P4). W latach 2003 – 2017 Bombardier Transportation Polska Sp. z o.o. Oddział w Łodzi dostarczył:

- 65 kpl szaf aparatuowych do lokomotyw ET22 PKP CARGO S.A.,
- 24 kpl szaf aparatuowych do lokomotyw EU07 PKP CARGO S.A.,
- 88 kpl szaf aparatuowych do lokomotyw EU/EP07 PKP INTERCITY S.A.,
- 17 kpl szaf aparatuowych do lokomotyw ET41 PKP CARGO S.A.

Te ostatnie stanowią główną część obecnej produkcji Zakładu w Łodzi. Założenia projektowe dla lokomotywy ET41 w zakresie obwodów elektrycznych oparte zostały o realizowany wcześniej projekt dla PKP CARGO, tj. EU07/303Eb. Znajdziemy tu szereg rozwiązań mających na celu poprawę warunków pracy maszynisty, poprawę niezawodności i dostępności lokomotywy.

Fabrycznie nowe zestawy szaf aparatuowych wyposażone w aparaturę produkcji Bombardier Transportation Polska Sp. z o.o. Oddział w Łodzi, okablowane przewodami typu Radox firmy Huber-Suhner przy użyciu bezhalogenowych korytek

kablowych oraz wyposażone w bezruchowe listwy zaciskowe niskiego napięcia firmy WAGO gwarantują długą i bezpieczną eksploatację lokomotywy ET41.

Podstawowym elementem wykonawczym realizującym funkcję łączeniową toru

Lokomotywa ET41.

Szafy aparatuowe wysokiego napięcia typu XLE.

Styczniki SPG-400.

Zdalnie sterowane odłączniki silników typu MAO oraz panel sterowania.

wysokiego napięcia są styczniki elektropneumatyczne rodziny SPG i SPO produkcji Bombardier Transportation Polska Sp. z o.o. Oddział w Łodzi. Jest to rozwiązanie sprawdzone, niezawodne i szeroko stosowane na kolei od lat.

Zakres prac konserwacyjnych styczników elektropneumatycznych SPG, dostosowany do interwałów planu utrzymania lokomotyw, został zoptymalizowany w celu skrócenia (bez pogorszenia niezawodności) czasu poświęcanego na każdy stycznik przez techniczne służby utrzymania taboru, co przekłada się na oszczędności w kosztach jego utrzymania.

W ramach przedmiotowego projektu szaf aparaturowych wprowadzono ponadto następujące zmiany w stosunku do pierwotnej wersji lokomotywy ET41:

- Możliwość odłączania silników trakcyjnych bez konieczności wchodzenia do przedziału WN (poprzez panel dostępny z korytarza lokomotywy).
- Ochronnik przeciwprzepięciowy napięcia zasilającego 3kV (beziskiernikowy ogranicznik przepięć).
- Nowy układ rozpylacza alkoholu w instalacji pneumatycznej lokomotywy, gwarantujący bardziej bezpieczne wa-

runki pracy styczników elektropneumatycznych w sezonie zimowym.

- Zrezygnowano z dodatkowych szaf niskiego napięcia XLE-25 i XLE-26, przenosząc aparaturę konieczną do zabudowy do szafy XLE-24.
- Przystosowano szafy niskiego napięcia pod zabudowę obwodów klimatyzacji kabiny maszynisty, radiotelefonu Koliber oraz rejestratora zdarzeń Teloc.
- Zmodernizowano pulpity poprawiając ergonomię pracy maszynisty, pozostawiając jednak dotychczasowy układ sterowania, oparty na znanym i nieskomplikowanym w obsłudze nastawniku NTA.

Wiele z wyżej wymienionych usprawnień ułatwiających poruszanie się i obsługę zmodernizowanych lokomotyw wprowadzono uwzględniając uwagi, sugestie maszynistów i obsługi technicznej lokomotyw w Zakładach Taboru.

Należy również zwrócić uwagę na bardzo dobrą współpracę oraz wsparcie przy opracowaniu dokumentacji technicznej z Biurem Taboru i Wsparcia Technicznego PKP CARGO S.A. i PKP CARGOTABOR Sp. z o.o. w tym projekcie.

Artur Pawłowski, Robert Brzozowski

Szafy aparaturowe niskiego napięcia XLE-23 i XLE-24.

Bulwersujący zwrot

„Maszynista był trzeźwy” – tak najczęściej opisują nas media i mamy na to dowody. Przygniatająca większość publikacji zawiera irytujący, zbędny dopisek, nawet wtedy gdy nic nie wnosi do sprawy! Co więcej, bywa używany w tonie mającym budzić sensację. Podjęliśmy próbę przeciwdziałania temu zjawisku poprzez filmik o charakterze edukacyjnym, który można obejrzeć na portalu You Tube.

Wzięliśmy pod lupę kilkaset publikacji w mediach elektronicznych z kilku lat, traktujących o zdarzeniach kolejowych. Na palcach jednej ręki można policzyć te, w których nie pojawiła się wzmianka o trzeźwości maszynisty. Oczywiście nie jest to niczym dziwnym, bo po pierw-

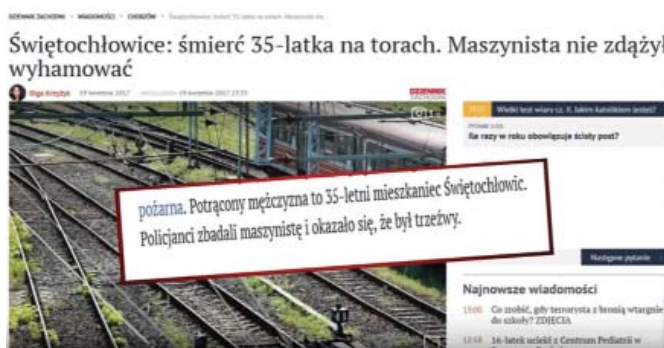
sze maszyniści bardzo odpowiedzialnie podchodzą do swojej służby, a po drugie przechodzą szczegółowe badania.

Dopisek „maszynista był trzeźwy” szczególnie irytuje przy artykułach o zdarzeniach typu wjazd samochodu na przejeździe (np. przy zamkniętych

rogatkach) pod pędzący pociąg, przy bezmyślnych wtargnięciach pieszych na tory w miejscach niedozwolonych, czy próbach samobójczych. Znalazł się nawet w relacji z ostatniej próby porwania lokomotywy!

Nie trzeba chyba dodawać, że o trzeźwości kierowców czy pieszych zwykle nie ma ani słowa. Dopisek rodem z policyjnego raportu dotyczy tylko maszynisty. W tym kontekście ma zły wydźwięk i charakter stygmatyzujący. Czyli trwale naznacza, nie budzi dobrych skojarzeń i godzi w wizerunek całej grupy zawodowej. Chcąc uczulić na problem dziennikarzy i rzeczników prasowych spółek kolejowych z kilkunastu wycinków powstał film obrazujący zjawisko. Można go znaleźć na naszym kanale YouTube (wejście m.in. poprzez stronę www.zzm.org.pl). Zachęcamy do obejrzenia.

(raz)

3500 polubień na FB

W październiku nasz fanpejdż na portalu Facebook przekroczył liczbę 3,5 tysiąca fanów. Dziękujemy, że jesteście z nami!

Semafony kształtowe w gąszczu sieci trakcyjnej

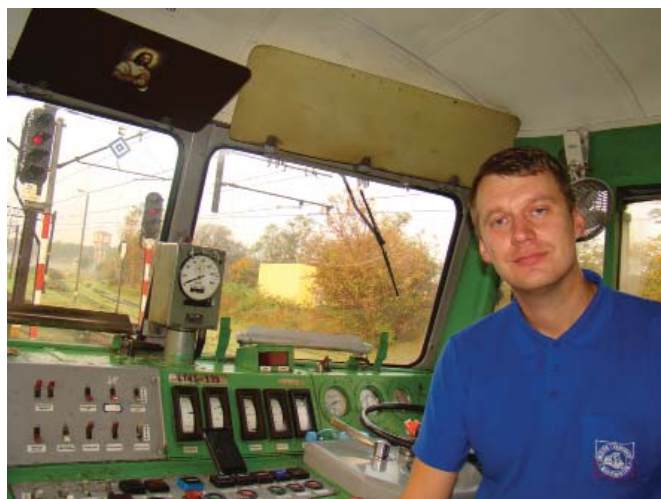
Nadszedł czas na głośniejsze zasygnalizowanie „wszem wobec i każdemu z osobna”, że semafony kształtowe w gąszczu sieci trakcyjnej co najmniej podwyższają ryzyko wystąpienia niebezpiecznego zdarzenia.

Urządzenie sygnalizacyjne do sterowania ruchem kolejowym na sieci PKP składające się ze słupa oznaczonego biało – czerwoną listwą, białe ramiona sygnalizacyjne z czerwoną obwódką oraz latarnie z kolorową przysłoną to semafor kształtowy. Co ciekawe, pierwszy automatyczny system sterowania ruchem kolejowym wynalazł we Francji nasz rodak – inżynier Jan Józef Baranowski. System został zastosowany we Francji już w 1857 r., był używany także we Włoszech i Anglii.

Wynalazek z XIX wieku funkcjonuje z powodzeniem do dzisiaj. Gdyby semafony kształtowe zniknęły swój urok straciłoby wiele historycznych szlaków kolejowych. Linia kolejowa nr 357 na odcinku Wolsztyn – Poznań była remontowana pod nadzorem konserwatora zabytków w celu zachowania historycznego charakteru poprzez pozostawienie lub odtworzenie zabytko-

wych infrastruktury kolejowej. Potrzeba takiego działania nie podlega dyskusji, bo to element naszego kolejowego dziedzictwa.

Ale nie wszystko jest tak „na zielono”. Problem pojawia się na liniach zelektryfikowanych, gdzie podczas rozciągania sieci trakcyjnej nie wymieniono kształtowego systemu sterowania ruchem na świetlno. Nadszedł chyba czas na głośniejsze zasygnalizowanie, że semafony kształtowe w gąszczu sieci trakcyjnej co najmniej podwyższają ryzyko wystąpienia niebezpiecznej sytuacji. Można się zastanawiać, czy przykła-

dowo w Worowie reakcja naszego kolegi nie byłaby szybsza, gdyby sygnał „stój” został podany na semaforze świetlnym? Dla nieorientowanych, stacja Worowo znajduje się na zelektryfikowanej linii nr 202, posiada semafony kształtowe i usytuowana jest na łuku. Semafony wyjazdowe nie są poprzedzone sygnalizatorami powtarzającymi. Na tej linii podobnych okoliczności ruchowych jest zresztą więcej. A ile takich stacji jest w całej Polsce?

O późnej porze dnia, przy niesprzyjających warunkach atmosferycznych, przy często niejednoznacznym wskazaniu sygnału nocnego na semaforze kształtowym ryzyko niebezpiecznego zdarzenia wzrasta. Według danych Urzędu Transportu Kolejowego, od początku 2016 r. zarejestrowano niemal 120 przypadków niezatrzymania pociągu przed semaforem wskazującym sygnał „stój” lub w miejscu, gdzie powinien się zatrzymać. Ciekawe, ile z tych sygnałów wskazywały semafony kształtowe... ■

Andrzej Dawcewicz

Pamiętamy

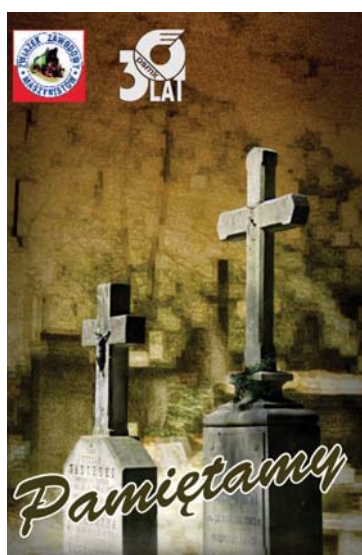
W ramach podnoszenia prestiżu zawodu maszynisty, sięgania do tradycji i korzeni nie ustajemy w dążeniach do upamiętnienia pionierów naszej profesji.

Takich jak pierwszy polski maszynista, o którym oficjalnie traktują historyczne źródła. Mowa o opisywanym już kilkakrotnie na łamach GM Leonie Miaskowskim. Służył na parowozach w XIX wieku, na kolei warszawsko-wiedeńskiej. Prowadził m.in. 14 czerwca 1845 r. pociąg z Warszawy do Grodziska, otwierający „wiedenkę”. We współpracy z Polskim Stowarzyszeniem Miłośników Kolei powstał folder przypominający jego postać.

Leon Miaskowski został pochowany na warszawskich Powązkach. W okolicach Zaduszek na jego grobie składamy kwiaty i zapalamy znicze. Nie inaczej było w tym roku.

R.

Fot. PS

Nie mówimy żegnaj

Dyrektor Małopolskiego Oddziału PR, naczelnicy, koleżanki z administracji oraz koledzy maszyniści pożegnali 9 września odchodzącego po 42 latach pracy na zasłużoną emeryturę maszynistę instruktora Janusza Rostockiego.

Na kolei od 1975 roku. W swej karierze zawodowej przeszedł wszystkie szczeble, począwszy od pomocnika maszynisty trakcji spalinowej, poprzez maszynistę trakcji spalinowej, później maszynistę trakcji elektrycznej i instruktora. Laureat odznaki honorowej „Zasłużony dla kolejnictwa”. Koleżanki i koledzy dziękując za długoletnią pracę życzyli na nowym etapie życia przede wszystkim zdrowia, jak i powodzenia w życiu osobistym. ■

Na pielgrzymce

Delegacja ZKM, z prezydentem Leszkiem Miętkiem oraz pocztami sztandarowymi ZKM z całego kraju, wzięła udział w dorocznej Ogólnopolskiej Pielgrzymce Kolejarzy na Jasną Górę.

W dniach 4–5 listopada odbyła się już po raz 34. Pogrom obejmował m.in. konferencję w Bazylice, Drogę Krzyżową na wałach, Apel Jasnogórski i Pasterkę Maryjną, procesyjne wejście pocztów sztandarowych na szczyt Jasnej Góry, a także koncert muzyczny Anny Rogowiec i kolejarskiej orkiestry z Siedlec.

Tradycją uroczystości jest także spotkanie duszpasterzy, rodzin kolejarskich, przedstawicieli resortu, kierownictwa spółek oraz związków zawodowych. Podczas uroczystej sumy, której przewodniczył metropolita krakowski ks. abp Marek Jędraszewski pielgrzymi modlili się o rozwój polskich kolei, jedność, bezpieczeństwo na torach i przywrócenie kolejarskiego etosu. Arcybiskup zaapelował do rządzących, aby bronili prawa do wolnej niedzieli dla każdego, kto nie musi wtedy pracować. R.

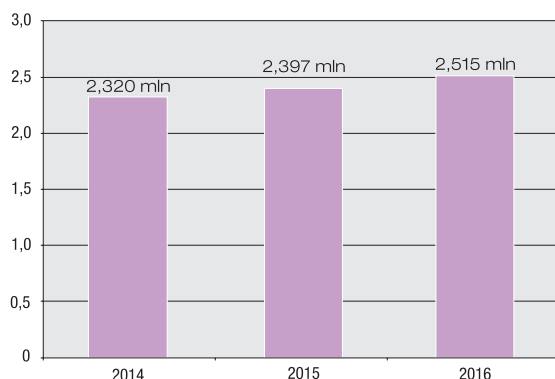
Fot. G. Moc

Barometr

Liczba obywateli polskich przebywających za granicą pod koniec kolejnych lat:

Źródło: Informacja o rozmiarach i kierunkach czasowej emigracji z Polski, GUS 2017

LICZBA MIESIĄCA

Na taką kwotę (w mln zł) opiewa umowa kredytowa między producentem tabo-ru Pesa Bydgoszcz a konsorcjum banków, którego liderem jest PKO BP

Cytat miesiąca

**PRZEWOŹNIK
NIGDY NIE DOSTANIE
TYL PNIĘDZY,**

ILE AKTUALNIE CHCE

Mieczysław Struk, marszałek województwa pomorskiego (Radio Gdańsk, 2.11.2017) tak skomentował decyzję o anulowaniu postępowania przetargowego na przyszłoroczne przewozy aglomeracyjne na linii SKM z Gdańska do Lęborka oraz kolei metropolitalnej. Spółka PKP SKM w Trójmieście – jedyny podmiot startujący w przetargu – ma zostać zaproszona do negocjacji.

Kalendarz 2018

Motywnym graficznym trójdziałnego kalendarza ZZM na 2018 rok będzie graficzna wariacja na podstawie zdjęcia lokomotywy parowej Ty51-228, będącej częścią ekspozycji Muzeum Kolejnictwa w Warszawie.

Efekt pracy parowozu uzyskano przy użyciu świecy dymnej. Zdjęcie poddano obróbce graficznej stylizując je na obraz olejny. Autorem edytorału zdjęciowego jest Paweł Spsychalski.

Z żalem zawiadamiamy,
że w dniu 4 listopada 2017 r.
w wieku 63 lat
odszedł nasz Kolega

RYSZARD MIRUS

były przewodniczący ZZM w Stargardzie Szczecińskim

Rodzinie i bliskim

wyrazy współczucia

składają

Zarząd i członkowie ZZM CT Szczecin

W dniu 3 listopada 2017 r.
w wieku 57 lat
zmarł nagle nasz kolega, przyjaciel, członek związku
maszynista instruktor
Łódzkiego Oddziału Przewozów Regionalnych

ŚP.

WŁODZIMIERZ GŁOWACKI

Cześć Jego Pamięci!

Wyrazy współczucia składają

Rodzinie

koleżanki i koledzy z pracy,
wszyscy członkowie ZZMK w Łodzi

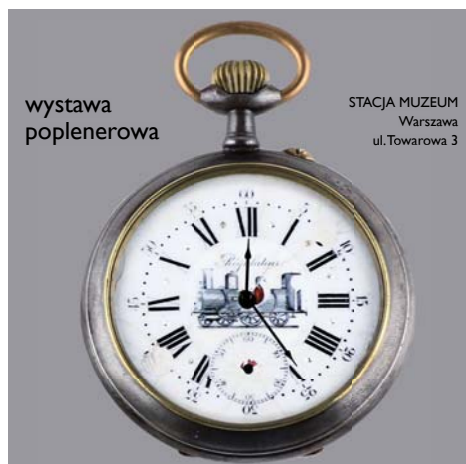
Zatrzymać czas

Taki tytuł nosi interesująca wystawa, którą można oglądać w Stacji Muzeum w Warszawie.

Zaprezentowano na niej ponad 40 prac: obrazów, rzeźb i fotografii, wykonanych podczas pleneru, który odbył się w czerwcu w Stacji Muzeum w Warszawie oraz w Muzeum Kolei Wąskotorowej w Sochaczewie, w tym na trasie muzealnego pociągu retro.

W plenerze uczestniczyło 10 artystów z całego kraju: Kazimierz Furga, Michał Godlewski, Marek Hołda, Janusz Lewandowski, Daniel Ludwiczuk, Mikołaj Malesza, Bartosz Musiej, Krystyna Olchawa, Katarzyna Wiszowaty oraz Antoni Wróblewski – komisarz pleneru i wystawy. Wśród prac dominuje tematyka kolejowa, choć nie brakuje również elementów mazowieckiej przyrody i architektury.

Otwarcie wystawy 13 października zostało połączone z koncertem pieśni patriotycznych z okazji 99. rocznicy odzyskania niepodległości pod szyldem „po STOkroć Polska”.

wystawa
poplenerowa

STACJA MUZEUM
Warszawa
ul. Towarowa 3

Z NAMI ZAJEDZIESZ DALEKO!

Etos

Honor

Patriotyzm

Służba

Uznanie

Profesjonalizm

Odpowiedzialność

ZZM

ZWIĄZEK ZAWODOWY MASZYNISTÓW KOLEJOWYCH W POLSCE
Działamy od 1919 roku.
Jeśli chcesz do nas dołączyć,
na stronie www.zzm.org.pl znajdziesz dane teleadresowe
do organizacji związkowych zrzeszonych w ZZM

Humor

Czterech karków jedzie BMW. Nagle zajeżdża im drogę dziadek. Rozwścieczone karki wysiadają żęby spuścić mu łomot.

– Czekaście! – mówi dziadek. – To nie fair! Was jest czterech, a ja sam i do tego stary.

– Masz rację. Wy dwaj będziecie się bić po jego stronie.

– Ale teraz jest trzech na dwóch.
– Idź do domu dziadek, sami to załatwimy.

-
- Pożycz 100 złotych.
- Nie pożyczę.
- Dlaczego?
- Bo mi nie oddasz.
- Dlaczego sądzisz, że ci nie oddam?
- Bo ci nie pożyczę.

-
- Kochanie, kup mi nowy telefon...
- A co z twoim starym?
- On już mi futro obiecał.

-
- Rybak złowił złotą rybkę:
- Spełnię twoje jedno życzenie.
- Chcę nowy samochód.
- Za gotówkę, czy na raty?
- A ty wolisz na oleju, czy na maśle?

-
- Pacjentka dzwoni do lekarza:
- Panie doktorze, kupiłam tę gruszkę od lewatywy, ale nie wiem co teraz robić!
- Napełnia ją pani ciepłą wodą i wsadza sobie w tyłek, a potem...

– Dobra, dobra, jutro zadzwonię. Widzę, że pan coś dzisiaj nie w sosie.

-
- Panie doktorze, dlaczego przyszył mi pan pierś na czole?!
- Jestem artystą. I tak to widzę.

– Dzień dobry. Dzwonię z działu ofert. Czy to pan szuka pracy?

-
- Tak, ja.
- To jak już pan znajdzie, proszę do mnie zadzwonić. Mam dla pana specjalną ofertę kredytu na szczególnie atrakcyjnych warunkach.

Fraszki Jerzego Szulca

EROZJA

Musi usiąść wielka góra
Gdy zawodzi ją struktura.

POŻEGNANIE

Pogrzeb był wspaiały, na stypie morowo
Jeden z żałobników chciał zatańczyć z wdową.

MANEWRY

Wojska trening zbrojny
Na wypadek wojny.

BIUROKRACJA

Zamiast załatwić interesanta
W papierowego gra z nim palanta.

Modelarstwo

Podczas tegorocznych targów Trako nowosądecki Newag zaprezentował m.in. modele wykonane w skali H0 – składu 31We zbudowanego dla PKP SKM w Trójmieście (na zdjęciu) i lokomotywy elektrycznej Dragon.

Fot. G. Moc

Filatelistyka

Z okazji Święta Kolejarza prezentujemy trzy okolicznościowe znaczki pocztowe o nominale A (tzw. SZOP-y).

Na pierwszym znaczku oglądamy pomnik przedwojennego maszynisty udającego się do pracy. Mosiężny monument o wysokości 1,8 metra ustawiony jest na skwerze naprzeciw dworca kolejowego w Nowym Sączu. Wykonał go w 2009 r. artysta rzeźbiarz Adam Jancy.

Drugi znaczek przedstawia kapliczkę z figurą patronki kolejarzy Św. Katarzyną Aleksandryjską, ustawioną od 2007 r. na peronie 3 dworca Wrocław Główny.

Na trzecim widnieje postać kolejarza przedstawiającego zwrotnicę. Ten prawdziwy kolos ma 3,67 m wysokości i wykonany jest ze sztucznego kamienia według projektu Ryszarda Chachulskiego. Pomnik z 1964 r. znajduje się przed budynkiem dworca Szczecin Główny.

Emitentem SZOP-ów jest członek OKZ PZF „Kolejnictwo” o. Leszek Zabdyr CSsR.

(Amur)

Ramiona	Stare, wysłużone auto	Połączone półki i szafki	W 4. wagonie („Lokomotywa”)	Para małżeńska (zart.)	Pochyłość dachu	Narząd oddechowy ryby	Okolica odludna i zaciężna	Postać z „Halki” Moniuszki	12	Gospodarz w dwóch słowach	Stółek do objęcia w fabryce		
Gatunek gruszy			Były premier RP	5		Roślina na tofu				Dotykowy w tablecie			
Mieszka pod Akropolem				Stalowa część gorsetu		15	Rywal Wirtualnej Polski						
Pływie przez Świdwin, Łobez		16	Aktorka lub żeglarz			Spotkanie z sympatią			11				
Nad umywalką			Z jednym uchem i dziobkiem	Musical Janusza Józefowicza	Wersja próbna Gadu-Gadu	Używa języka migowego	Urodziny ze świeczkami				„Ziółka” wśród owoców		
Siedziba Donalda Trumpa	Sobota u żydów	Zbigniew Boniek	Cherubin lub serafin	14	Helena Dzoka (piosenkarka)		Krewna łasicy						
Witka wierz-bowa	Justyna Dobrosz...				Monika, postać z „Klanu”	Robi okulary	Łądowy znak dla żeglarzy; baka	Zjazd biskupów całego kraju	Stan niepewności; lęk	Mały konik, zabawka	Plasterek ziemi-niaka w paczce	Torby na grzbiecie osła	8
... Hood, towarzysz Brata Tucka					Jacht Leonida Teligi			Orientacja polityczna					
6					Szachrajka z wiersza Brzechwy	Najgłębsze jezioro w Afryce		Wróg Skrzetuskiego					
Japoński kalkulator	Podopieczna Jeana Valjeana	Szczapka na pochodnię						Wyciąg z aktu urodzenia					
			Monika, b. tyczkarka	Element tresury psa	Narodowa lub dowódca			Do wycierania okularów			Wada, usterka		9
„Tok ...”, dawniej w TVP2	Wolny – za przezwinięcie	Kupowny przed zimą			Np. pampa	Ryba z Bałtyku; podesz-wica	Krótko rozpra-wa naukowa	Ziemia uprawna; łąn, pole	... Ministrów; rząd		Rodzaj muzyki (Trebusie-Tutki)	Nad nią Myślenie	
									2				
Reżyser serialu „Janosik”	Wyjść na ... (nic nie zarobić)	4			Córka Judyty („Ja wam pokażę!”)	7			Coca-..., napój z kofeiną		10		
					Uczy się w szkole podoficer-skiej			Głodnemu ... na myśli (przysł.)					
„Moto-cyki” do jazdy po śniegu	Delikatność, dyskrecja			13	Pierrot z pantomimy franc.			Metropolia Ghany					3

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 16 utworzą rozwiązanie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----

Rozwiązania krzyżówki nr 11 prosimy nadsyłać do 5 grudnia 2017 r. pod adresem: Grójecka 17, 02-021 Warszawa lub mailem: rkzzm@wp.pl z dopiskiem „Krzyżówka nr 11”. Za prawidłowe rozwiązanie rozlosujemy nagrodę – gadzety związkowe. Rozwiązanie krzyżówki nr 10: „Tor bezstykowy”. Nagrodę – gadzety związkowe – wylosował **Adam Bartosiewicz** z Warszawy. Gratulujemy. Nagrodę prześlemy pocztą na podany adres. Przypominamy, że warunkiem wzięcia udziału w losowaniu jest dołączenie adresu zamieszkania oraz pisemnej zgody na udostępnienie i przetwarzanie danych osobowych.

Głos Maszynisty

NIEMO NAS SĄCZYĆ HONOR I WIEL ZARADOWA

BIULETYN ZWIĄZKU ZAWODOWEGO MASZYNISTÓW KOLEJOWYCH W POLSCE

Wydawca: Rada Krajowa Związku Zawodowego Maszynistów Kolejowych w Polsce

ul. Grójecka 17, 02-021 Warszawa, tel. (22) 474 26 15, fax (22) 474 26 16, tel. kol. 922 474 26 15 lub 16

e-mail: rkzzm@wp.pl

Zespół redakcyjny: Rafał Zarzecki (redaktor naczelny), Adam Murawski, Grzegorz Moc.

Druk: Drukarnia Kolejowa Kraków

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i adiustacji, a także zmiany tytułów.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść publikacji i ogłoszeń płatnych.

Na okładce: Wizerunek św. Katarzyny Aleksandryjskiej na sztandarze RK ZZM

**WCZASY
ZIMOWE
w Karpaczu
„Halny”**

**7 dni
cena 595 zł**

**WCZASY
ZIMOWE
w Karpaczu
„Stokrotka”**

**7 dni
cena 525 zł**

**Zimowisko
ze szkółką
narciarską
ZAKOPANE
„Siwarna”
7 dni
cena 1495 zł**

**Zimowisko
dla dzieci
ZAKOPANE
„Siwarna”
7 dni
cena 1050 zł**

PLAŻA MORZE LAS RELAKS SŁOŃCE ZABAWA URLOP PRZYJACIELE WAKACJE WYPOCZYNEK ZACHÓD SŁOŃCA LUZ CZAS WOLNY PIKNIK LEŻAK SEN PRZYGODA GÓRY RODZINA SPORT WAKACJE WYPOCZYNEK ZACHÓD SŁOŃCA

WYPOCZYNEK ZA GRANICĄ

BEZPIECZEŃSTWO
Natura Tour jest
właścicielem
sieci 13 ośrodków
na terenie kraju

DOŚWIADCZENIE
Istniejemy od
17 lat, w samym
2016 r. obsłużyliśmy
335 tys. Klientów

MORZE I GÓRY
Ośrodki Natura
Tour położone
są w najbardziej
znanych kurortach

NISKIE CENY
Pobyt w naszych
ośrodkach kosztuje
naprawdę
niewiele

zadzwoń lub zarezerwuj on-line
infolinia: 801 000 527

www.naturatour.pl